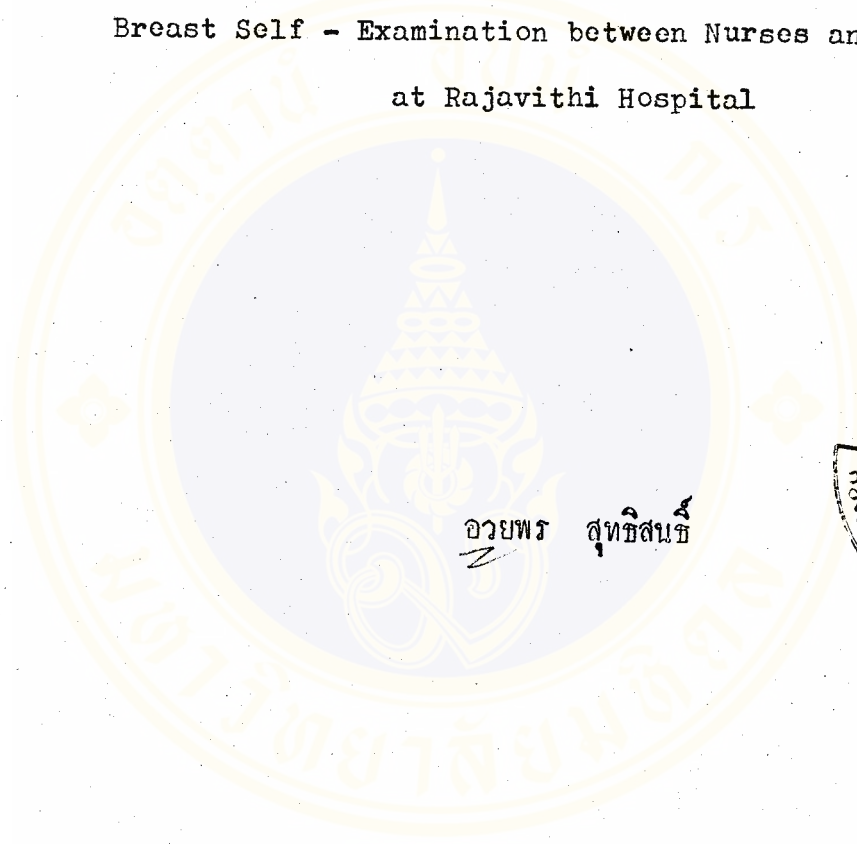

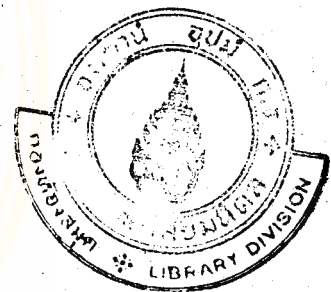
๕๔ S.A. 2528

การเปรียบเทียบความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเอง
ระหว่างพยาบาลและผู้ป่วยที่โรงพยาบาลราชวิถี

A Comparison of Knowledge Opinion and Practice of
Breast Self - Examination between Nurses and Patients
at Rajavithi Hospital

อวยพร สุธัชสนธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๒๘

หอสมุด

กองห้องสมุด

17263

เรื่อง การเปรียบเทียบความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติการตรวจ
 เตานมควยตนเองระหว่างพยาบาลและผู้ป่วยที่โรงพยาบาล
 ราชวิถี

ผู้วิจัย นางอวยพร สุทธิสนธิ

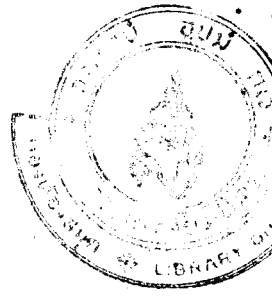
ระดับปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์

ภาควิชา พยาบาลศาสตร์

คณะ แพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญจันทร์ อ. โมโนยพงศ์ ประธาน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลี เดิศมาลีวงศ์ กรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์สุรเกียรติ์ อชานานุกาฬ กรรมการ

วัน เดือน ปี ๗ มิถุนายน ๒๕๒๘

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของพยาบาลและผู้ป่วย
 เกี่ยวกับการตรวจเตานมควยตนเอง เปรียบเทียบ ความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติ
 การตรวจเตานมควยตนเองระหว่าง พยาบาล และผู้ป่วยที่โรงพยาบาลราชวิถี และศึกษา
 ถึงตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่มีผลต่อการ
 ตรวจเตานมควยตนเอง ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ความคิดเห็น และการ
 ปฏิบัติการตรวจเตานมควยตนเองของพยาบาล และผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่างที่ได้ในการศึกษา
 ครั้งนี้เป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลราชวิถี จำนวน ๒๐๐ คน และผู้ป่วยหญิง
 จำนวน ๒๐๐ คน ที่มารับบริการที่แผนกตรวจโรคทั่วไป โรงพยาบาลราชวิถี ระหว่าง
 เดือนเมษายน ๒๕๒๗ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การอยดะ, คาเนลีย, ที-เทสต์, การวิเคราะห์ความแปรปรวน
 ทางเดียว, S - method สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

พยาบาลส่วนใหญ่มีการตรวจเต้านมด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๔๕ แต่ในจำนวนนี้มีผู้ที่ทำการตรวจอย่างสม่ำเสมอทุกเดือนเพียงร้อยละ ๒๖.๘๗ สาเหตุที่ไม่ทำการตรวจส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เห็นความจำเป็น คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๕ และร้อยละ ๑.๕๑ ตอบว่าตรวจไม่เป็น ผู้ป่วยส่วนน้อยที่เคยตรวจเต้านมด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๕๐ ในจำนวนนี้มีผู้ที่ตรวจอย่างสม่ำเสมอทุกเดือนเพียงร้อยละ ๓๒.๖๕ แหล่งข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างทั้งพยาบาลและผู้ป่วยรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ส่วนใหญ่รับทราบจากสื่อมวลชน รองลงมารับทราบจากแพทย์ และพบว่าผู้ป่วยที่รับทราบข้อมูลจากพยาบาลมีเพียงร้อยละ ๕.๒๔

พยาบาลและผู้ป่วย มีความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติ การตรวจเต้านมด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .00๑$)

ระดับอายุ ไม่มีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างพยาบาล และผู้ป่วย มีความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติ การตรวจเต้านมด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .๐๕$)

สถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน มีผลทำให้พยาบาลมีการปฏิบัติ การตรวจเต้านมด้วยตนเอง แตกต่างกัน ($P < .๐๕$) แต่ความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .๐๕$) และในสถานภาพสมรสที่แตกต่างกันพบว่าไม่ทำให้ความรู้ และการปฏิบัติ การตรวจเต้านมด้วยตนเองของผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .๐๕$) แต่ทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองของผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .๐๕$)

ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่มีผลทำให้พยาบาลมีความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติ การตรวจเต้านมด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .๐๕$) และไม่มีผลทำให้ผู้ป่วยมีความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจเต้านม

ควยตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .05$) แต่พบว่าผู้ป่วยที่มีระดับการศึกษาสูง มีการปฏิบัติการตรวจเต้านมควยตนเองมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

อาชีพที่แตกต่างกัน ไม่มีผลทำให้ผู้ป่วยมีความรู้เรื่องโรคมะเร็งเต้านมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .05$) แต่พบว่าความรู้เรื่องการตรวจเต้านมควยตนเอง ความคิดเห็น และการปฏิบัติการตรวจเต้านมควยตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001, .05$ และ $.05$) ซึ่งพบว่านักศึกษาเรียนมีความรู้เรื่องการตรวจเต้านมควยตนเองที่กว่าผู้ป่วยอาชีพรับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการตรวจเต้านมควยตนเองดีกว่าอาชีพงานบ้าน และรับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05, .05$) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ป่วยอาชีพรับราชการมีการปฏิบัติการตรวจเต้านมควยตนเองมากกว่าอาชีพรับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติการตรวจเต้านมควยตนเอง ในกลุ่มพยาบาลพบว่าความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจเต้านมควยตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$) ความรู้ และการปฏิบัติการตรวจเต้านมควยตนเอง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ความคิดเห็น และการปฏิบัติการตรวจเต้านมควยตนเอง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ในกลุ่มผู้ป่วยพบว่าความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติการตรวจเต้านมควยตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .05$)

Thesis Title A Comparison of Knowledge, Opinion and
Practice of Breast Self-Examination
between Nurses and Patients at Rajavithi
Hospital.

Author Mrs. Auayporn Suttison.

Degree Master of Science (Nursing)

Department Department of Nursing

Faculty Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital

Major Advisor Assistant Professor Penchan S. Monaiyapong

Date of Graduation June 7th, 1985.

Abstract

The purposes of this study were to compare the knowledge, opinion and practice of Breast Self-Examination (BSE) between nurses and patients at Rajavithi Hospital, who had various socio-economic background, to study the inter-relationship among the knowledge, opinion and practice of BSE in nurses and patients. The samples consisted of 200 nurses who work at Rajavithi Hospital and 200 female-patients who attended at Out Patient Department of Rajavithi Hospital during April, 1984. The subjects were selected by purposive sampling technique. Data were collected by questionnaires developed by researcher. Frequency, percentage, arithmetic mean, t-test, one way ANOVA, S-method, Pearson product moment correlation coefficient were used in data analysis.

The result revealed that majority of nurses practiced BSE but only 26.47 percent of this group practiced BSE monthly. The reason why nurses didn't practice BSE because 35.09 percent of nurses ignored the importance of monthly BSE and 3.51 percent of nurses lacked of specific knowledge.

The minority of patients practiced BSE but only 32.23 percent of this group practiced monthly BSE. The reason why patients didn't practice BSE because they lacked of information about BSE. The majority of nurses and patients have received the information about BSE from mass-communication and doctors, only 5.24 percent of patients got information from nurses.

There were statistically significant differences in knowledge, opinion and practice of BSE between nurses and patients ($P < .001$). Both nurses and patients who were difference in ages had no statistically difference in knowledge, opinion and practice of BSE ($P > .05$). The various marital status of nurses had statistically difference in nurses' BSE practice, ($P < .05$) but no difference in knowledge and opinion ($P > .05$). The various marital status of patients had statistically significant difference in BSE opinion ($P < .05$), but no difference in knowledge and practice ($P > 0.5$).

The difference of nurses' education were not statistically significant difference in knowledge, opinion and practice of BSE ($P > .05$). The difference of patients' education were not statistically significant difference in knowledge and opinion of BSE ($P > .05$). The high educated patients practiced BSE more

than low educated group ($P < .01$). There were statistically significant difference in knowledte, opinion and practice of BSE among patients who had various occupations ($P < 0.1, .01, .05$)

The nurses had moderately positive significant relationship between knowledge and opinion of BSE. ($P < .001$). There were low positive significant relationship between knowledge and practice of BSE ($P < .05$) and there were low positive significant relationship between opinion and practice of BSE ($P < .01$)

The patients had no significant relationship among knowledge, opinion and practice of BSE ($P > .05$).

